

Factsheet werken in N2000-gebied de Waddenzee

Herstel van zoet-zoutovergangen Waddengebied (bijvoorbeeld via spuiregime en vistrappen)

*Impressie Vismigratierivier bij Kornwerderzand (foto: De Nieuwe Afsluitdijk)
Inzet: Rivierprik
(Afbelding Sportvisserij NL)*

Met verschillende beschermde habitattypen en soorten in de Waddenzee gaat het goed. Maar er zijn ook knelpunten waaraan gewerkt moet worden. Om bij te dragen aan het oplossen van deze knelpunten kunnen in het kader van dijkverbeteringen koppelpoorten worden ontwikkeld en uitgevoerd. Deze factsheet vormt een basis voor projectteams om met specialisten en stakeholders in gesprek te gaan om de mogelijkheden voor natuurverbetering en maatregelen in hun projectgebied te verkennen. Op die manier wordt het mogelijk om aan dijken te werken in N2000 gebied De Waddenzee en tegelijkertijd verbeteringen aan te brengen in dit waardevolle ecosysteem.

Kernprocessen d + e en Kernopgave 1.07

Kernprocessen: Connectiviteit & populatiedynamiek

Kernopgave: Herstel van zoet-zoutovergangen Waddengebied (bijvoorbeeld via spuiregime en vistrappen)

De kernopgave past binnen de strategie van 'Verzachten randen vaste wal en natte wad'.

N2000 instandhoudingsdoelen die hiermee verband houden

- H1095 Zeeprik
- H1099 Rivierprik
- H1103 Fint

Knelpunten & staat van instandhouding

Onvoldoende migratiemogelijkheden voor trekvis. Doordat de overgang tussen zoet en zout in de Waddenzee hard is – er zijn tal van barrières, in de vorm van dijken, dammen en sluisen – zijn de meeste migratieroutes voor trekvissoorten, zoals de Rivierprik, moeilijk passeerbaar (alleen de Eems stroomt vrij in de Waddenzee uit). De Rivierprik heeft een anadrome levenswijze, waarbij de volwassen vissen vanuit zee de rivieren optrekken om te paaien. Nederland is daarbij 'toegangspoort' voor de paai-populaties in Duitsland en België (bron: Beheerplan).

De landelijke staat van instandhouding van:

- Rivierprik en Zeeprik wordt als **matig ongunstig** beoordeeld (met toenemende trend populatie Waddenzee voor Rivierprik, voor Zeeprik onbekend).
- Fint wordt als **zeer ongunstig** beoordeeld.

Oplossingsrichtingen

Herstel van trek en binnendijkse opgroeimogelijkheden, bijvoorbeeld via aanpassing spuiregime en aanleg van vistrappen (in het bijzonder t.b.v. visintrek Afsluitdijk, Westerwoldse Aa en Lauwersmeer/ Reitdiep in relatie tot Drentsche Aa).

Koppelkansen dijkversterking (praktijk)

Kansen voor verbetering van zoet-zoutgradiënten liggen o.a.:

- Langs de Afsluitdijk, zoals bij het project 'Vismigratierivier' bij Kornwerderzand (www.deafsluitdijk.nl/projecten/vismigratierivier).
- Polder Breebaart, met verzachting overgang zoet en zout water.

+ Positieve effecten oplossingsrichtingen

- Kans op betere vismigratie.
- Positief effect op H1095 Zeeprik, H1099 Rivierprik, H1103 Fint. Draagt bij aan een gezond en divers voedselweb.

- Negatieve effecten oplossingsrichtingen

- Grootschalige zoet-zoutherstelmaatregelen zijn niet op alle locaties mogelijk (e.g. geen ruimte / geen ambitie).
- Kan mogelijk leiden tot verlies van H1110 & H1140.

Referenties

- Essentietabel Natura 2000-gebied 001. Waddenzee.
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2016) Natura 2000-beheerplan Waddenzee. Periode 2016-2022.
- Rijkswaterstaat (2015). Masterplan Beeldkwaliteit Afsluitdijk.